

FESTIVAL de Oversteek

Inhoudelijk verslag 2018

Inhoud

Inleiding 3

1. Editie West - 2 september 3

Locaties 3

Bloemenregen 4

Atelier TAW 5

Expeditie Noord 6

Muziekprogramma 7

Literair programma 8

Wildpukwandeling 9

2. Editie Oost – 9 september 9

Locaties 9

Tweetal hoogtepunten uit het verleden 10

Muziekprogramma 10

Atelier TAW 11

Expeditie Noord 13

Literair programma 14

Kinderprogramma 14

Foodwalk 15

3. Evaluatie 15

Publieksopkomst en aantal bezoeken 15

Centrale festivallocaties 15

Bereikbaarheid 16

Keuzestress 17

Locaties 17

Programma 18

Atelier TAW 19

Expeditie Noord 21

Productie 22

Vrijwilligers 23

Marketing 23

4. Jubelboek 23

5. Supportersclub 24

6. Financiën 25

Tot slot 25

Inleiding

In 2018 vierde Festival De Oversteek een bijzondere jubileumeditie. Voor de tiende keer presenteerde het festival op 2 en 9 september muziek, theater, dans, literatuur, beeldende kunst en meer op sfeervolle en groene locaties in Nijmegen-Noord. Het festival zette zijn jubileum luister bij met een feestelijk jubelboek, bestaande uit portretten van betrokkenen bij het festival in woord en beeld. Dit inhoudelijk verslag bevat een uitgebreide omschrijving van beide festivaldagen, inclusief een opsomming van alle optredende artiesten en gezelschappen, en deelnemende locaties. Ook is een uitgebreide evaluatie opgenomen, die tot stand kwam op basis van een teamvergadering en een publieksenquête, verstuurd naar alle kaartkopers. In de evaluatie zijn ook aanbevelingen opgenomen voor de volgende festivaleditie, de eerste twee weekenden van september in 2019. Voor het eerst is het festival dan niet alleen op beide eerste zondagen, maar ook beide voorafgaande zaterdagen.

1. Editie West - 2 september

Editie West werd bezocht door een recordaantal van 351 betalende bezoekers. Inclusief genodigden, artiesten, vrijwilligers en bezoekers tot 16 jaar, waren er zo'n 500 mensen op de been. Het grote aantal bezoekers was mede te danken aan het feestelijke jubileumprogramma, dat vooral vanwege de opening, een sensationele bloemenregen, veel aandacht trok. Ook het fantastische weer hielp een handje mee; het was niet alleen één van de drukste, maar waarschijnlijk ook de warmste en meest zonovergoten festivaldag van Festival De Oversteek. Met zo'n 24 graden en geen wolkje aan de lucht was het ideaal weer voor een oversteek naar z'n vijftien groene en sfeervolle locaties oostelijk van de Waalbrug. Het festivalgebied was compact en goed te voet bereikbaar. Gemiddeld zag iedere bezoeker zo'n zes voorstellingen op evenveel locaties.

Locaties

Festival De Oversteek presenteert voorstellingen op groene en sfeervolle locaties, karakteristiek voor het Gelderse rivierengebied. Tijdens editie West waren dit elf locaties op en om eiland Veur-Lent ten westen van de Waalbrug. Er waren dansvoorstellingen in de rauwe natuur rondom Brug De Oversteek en de Zaligebrug, op een Waalstrandje en in een kersenboomgaard.

Oude en vertrouwde locaties die opnieuw hun deuren openen voor Festival De Oversteek waren Historische Tuinderij Warmoes, en de fraaie dijkhuizen en -boerderijen Koken aan de Waal en Dijkhuis Gijs. Historische Tuinderij Warmoes was de centrale festivallocatie van editie West; publiek kon hier kaartjes en het jubelboek kopen, ook waren er meer uitgebreide horecavoorzieningen dan op andere locaties.

Hof van Holland, sinds enige jaren door FABRIKAAT omgedoopt tot Art Laboratory, was de locatie van de festivalopening en startpunt van Expeditie Noord. FABRIKAAT maakt vanuit Art Laboratory samen met kunstenaars, onderzoekers, bewoners en publiek zichtbaar hoe een duurzame en leefbare omgeving tot stand kan komen. Festival De Oversteek is hierin een belangrijke partner.

Festival De Oversteek maakte opnieuw dankbaar gebruik van de diverse loodsen van roeivereniging De Waal. Door de rauwe uitstraling, en de verduisteringsmogelijkheid, bewezen ze opnieuw hun meerwaarde voor veel voorstellingen. Cultuurhistorisch hoogtepunt was Fort Beneden Lent; het negentiende-eeuwse fort dat eens de spoorbrug bewaakte en nu een prachtig podium biedt voor de kunsten.

Een nieuwe locatie van editie West was Stadsnomaden: de culturele vrijhaven aan de Dijkstraat, bestaande uit een bonte verzameling kampeerwagens en andere semi-mobiele verblijven. De woongemeenschap voorziet het hele jaar door in een cultureel programma. Stadsnomaden is lokaal goed ingebed en hielp met diverse promotionele kanalen om Festival De Oversteek regionaal nog bekender te maken.

Bloemenregen

Festival De Oversteek 2018 opende op feestelijke wijze het uitstrooien van zo'n 60.000 bloemen over honderden aanwezige bezoekers in Hof van Holland/Art Laboratory. De bloemenregen is een initiatief van het Lentse Blossum. De bloemen die Blossum gebruikt zijn een restproduct van een bedrijf dat bloemen beter bestand maakt tegen ziektes en schimmels, zodat er minder of geen pesticiden meer nodig zijn. Honderden bezoekers gingen voor aanvang van de bloemenregen in twee cirkels, als een schietschijf, liggen in de historische boomgaard bij Hof van Holland/Art Laboratory. Daar werden ze minutenlang bedolven onder tienduizenden bloemen. Dankzij het rustige zomerweer, met vrijwel geen zuchtje wind, kende de bloemenregen een perfecte uitvoering. Een passender en feestelijker opening had Festival De Oversteek zich niet kunnen wensen.

Atelier TAW

Tijdens editie West waren vijf voorstellingen te zien in het kader van Atelier TAW: de werkplaats voor dans en theater. Tien (groepen) makers werkten sinds mei aan een nieuwe voorstelling op locatie. Hier lieten zich hier inspireren door natuur, cultuurhistorie en het omringende landschap. Vijf (groepen) makers presenteerden tijdens editie West hun werk, vijf andere deden dit een week later tijdens editie Oost. De makers zijn afkomstig uit heel Nederland, hebben vaak recent een opleiding op een kunstvakopleiding afgerond, of studeren nog. Enkele makers hebben al meerdere voorstellingen op hun naam staan. Tijdens editie West gingen de volgende voorstellingen in première:

co-instinct van Aapjescollective (Friederike Ruby, Lina Maidhof, Paula Pröbrock) in de Kersenboomgaard aan de Zaligestraat. Aapjescollective deed zijn naam eer aan met een choreografie die deed denken aan apenkooien in de gymzaal, maar dan in een boomgaard. Een speelse en dartele dansvoorstelling met veel fysiek contact en partnerwerk. De voorstelling maakte goed gebruik van de omgeving; er werd gespeeld in en om bomen en met groene zichtlijnen. De okergele en diepblauwe kleding van Aapjescollective contrasteerde fraai met de groene omgeving.

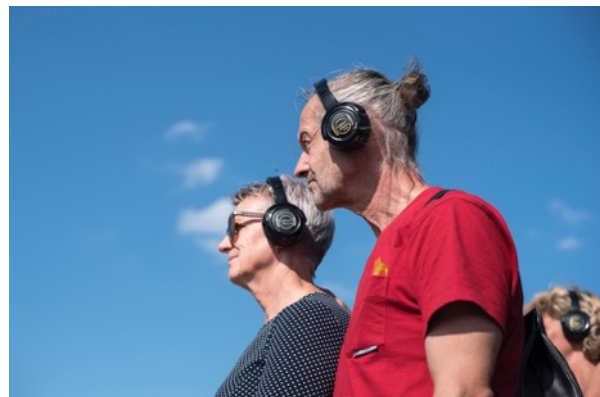
TRANS/CE in de bunker van Fort Beneden Lent. Een interdisciplinaire en zintuigelijke performance van de jonge dansmakers Bart Merks & Merel Franx, en beat- en soundmaker Tyco Hendriks. Bart en Merel dansten als duo zoals zij dat in een schemerige club zouden kunnen doen: rauw, repetitief, solistisch, maar soms ook samen. De elektronische soundscape, met een basdrum die onverbiddeijk de maat aangaf, stuwde beide dansers voortdurend op. Een trans op trancemuziek, dat alles in de passende, galmende en ondergrondse gewelven van de bunker van Fort Beneden Lent.

NARCISSOS van Chris Hillen & Mette Bunskoek rondom de Zaligebrug en in de Spiegelwaal. Een interactieve en theatrale vertelling, wandeling en schouwspel ineen over ijdelheid, gebaseerd op de Griekse mythe van Narcissos. Een grote groep spelers van maar liefst elf personen spiegelde publiek letterlijk een verwarrend zelfbeeld voor. Bezoekers werden op sleeptouw genomen voor een korte wandeling naar en op de Zaligebrug. Het gebruik van draadloze hoofdtelefoons, waarop muziek en soundscapes klonken, zorgde voor een extra intense beleving.

The Great Garbage Patch van Ellis van Veldhuizen op Waalstrandje paal 885. Een vrije en onderzoekende solodans geïnspireerd op de actuele milieuproblematiek van rondzwerfend plastic afval, dat eenmaal terechtgekomen in oceanen vaak gigantische plastic eilanden vormt. Ellis danste in een jurk gemaakt van zwerfplastic, met haar blote voeten in het zand, tegen een achtergrond van langzaam voorbijvarende schepen in de Waal. In haar choreografie probeerde zij zich te bevrijden uit een strenge omhelzing van plastic ketenen. Veel lenigheid en acrobatische toeren ten spijt, leek haar dit niet te lukken.

The Hangman Radioshow speelt: The Hangman Radioshow in en rondom de botenloods van Roeivereniging De Waal. Een multidisciplinaire theatrale wandeling van Camille Paycha, Thijs Veerman en Noortje Sanders. Tijdens de start van de voorstelling buiten op de dijk, stemde het publiek op draagbare radio's af of een poëtische vertelling, die draadloos werd doorgestuurd vanuit de botenloods. Een wandeling bracht bezoekers langs de zender van deze boodschap, en even later naar een verduisterde binnenruimte, waar een vervreemdende choreografie volgde, die spannend speelde met licht, geluid en radiogolven.

Makers lieten tijdens Atelier TAW goed de eindeloze mogelijkheden van het bijzondere Rivierenlandschap van Nijmegen-Noord zien. Festivalbezoekers ontdekten via de voorstellingen vaak voor hen nog onbekende parels in het landschap.

Expeditie Noord

Voor de derde editie van Expeditie Noord, het residentieprogramma voor beeldend kunstenaars, nodigde Festival De Oversteek Maaïke Jaspers en Pim Steinmann uit om in augustus nieuw werk te maken op locatie. Expeditie Noord wil een beeldende kunstvertaling maken van het rivierenlandschap in Nijmegen-Noord. Voor kunstenaars is het een unieke kans om op projectbasis aan de slag te gaan met nieuw werk. Publiek leert via Expeditie Noord het omringende landschap opnieuw kennen en waarderen door de ogen van de beeldend kunstenaars.

Maaïke Jaspers en Pim Steinmann onderzochten op bijzondere wijze het leven op en rondom de Spiegelwaal, namelijk vanuit een rubberen opblaasbootje, omgetoverd tot dobberende podcaststudio. Een maand lang bracht zij de Spiegelwaal samen met personen die ze er ontmoeten in

kaart: in beeld en geluid. Ze verzamelden verhalen van bewoners, passanten, strandgasten of vissers, maar ook hun eigen gedachten, waarnemingen en ideeën. Daarvan maakten ze een podcast, bestaande uit diverse audiofragmenten, en tekeningen. Ieder audiofragment en tekening hoorde bij een bepaalde ontmoeting of locatie.

Op zondag 2 september presenteerden Maaïke Jaspers en Pim Steinmann de tussenstand van hun onderzoek in de vorm van een interactieve plattegrond op een eilandje in de Spiegelwaal. Ze brachten festivalbezoekers per rubberen boot naar het eiland, dat normaal gesproken ontoegankelijk is. Op het eiland vonden bezoekers een plattegrond, met daarop alle locaties die Maaïke en Pim bezochten. Bij iedere locatie hoorde een audiofragment. In het miniatelier op Hof van Holland/Art Laboratory was een expositie ingericht met tekeningen die Maaïke en Pim maakten tijdens hun werkproces.

Muziekprogramma

Editie West kende een veelkleurig muzikaal programma. Alle genres kwamen aan bod; vaak waren artiesten te zien in een andere setting dan waarin zij normaal gesproken optreden. Zo speelde de Amsterdamse muziekkameleon ARIAH LESTER, die zich met groot gemak bedient van meerdere muzikale én seksuele identiteiten tegelijkertijd zijn zoele, galmende, eclecticische popmuziek in een stoffige botenloods van roeivereniging De Waal. Opera, operette, neo-soul, neo-R&B, reggaeton en electro: alles kwam aan bod. Met zijn overtuigende podiumpersoonlijkheid wist hij twee keer een half uur het aanwezige publiek aan zich te binden, misstijl en ademloos toekijkend.

Even verderop, op het terras van Koken aan de Waal, de groene kookstudio van Nijmegen, trad The Grey Pants op. Het sympathieke lofi-rammelpopgezelschap met Hallo Venray-voorman Henk Koorn in de gelederen, bracht op speelse wijze een eigentijds repertoire van spiksplinternieuwe gitaarpopparsels.

Bij de burens, in de tuin van Dijkhuis Gijs, speelde het Utrechts-Amsterdamse americanagezelschap Crimson Inc.. De band was een echte blikvanger: veel publiek dat zich vanaf de Waaldijk van festivallocatie naar -locatie spoedde, bleef even staan kijken. Het hele rijke muziekarchief van de zuidelijke Verenigde Staten kwam voorbij: tranentrekkende ballades, krakende country en uptempo meestampwerk, dit alles gespeeld met een frisse, hedendaagse sound.

In het negentiende eeuwse Fort Beneden Len, las Rocco Ostermann voor uit eigen werk, en speelde er bijpassende liedjes bij. Ostermann, bekend als zanger annex brulboei van de illustere Arnhemse band Donnerwetter, liet zich van zijn zachtere, meer literaire kant zien door voor te lezen uit zijn debuutroman *De Buitenstaander*. Tussen de bladzijden door, bracht hij liedjes en covers, sommige van lichtend muziekvoorbeeld Johnny Cash, ten gehore.

In de badkamer van Hof van Holland/Art Laboratory trad de Brabantse zangeres, songwriter en theatermaker Eva van Pelt, winnares van de Boulevard Pitch Prijs, een concert voor één enkele bezoeker per keer. Ieder miniconcert was intiem, persoonlijk en onvervangbaar doordat het werd aangepast aan de aanwezige bezoeker.

Ook onvervangbaar was de muziek van Sinan Arat en Alper Kecec, die in Historische Tuinderij Warmoes met ney (rietfluit) en bansuri (bamboefluit) eeuwenoude muziektradities uit het Midden-Oosten opnieuw tot leven brachten. Het duo werd eerder dit jaar ontdekt door het VPRO-programma *Vrije Geluiden*, en is sindsdien een graag geziene gast op diverse kunstenfestivals, zoals het Utrechtse Tweetakt.

De laatste muzikale bijdrage was van The Irrational Library, dat al enige tijd furore maakt met een onwaarschijnlijke combinatie van Captain Beefheart-achtige poppathos en aan de rauwe taal van Charles Bukowski ontleende zinsuitspattingen. De groep speelde in toepasselijke setting: een podium middenin de mobiele kampementen van culturele vrijhaven StadsNomaden.

Literair programma

Editie West had ook een afwisselend literair programma. In de Historische Tuinderij Warmoes droeg de gelauwerde auteur Tjitske Jansen op, onder muzikale begeleiding van Jasper le Clercq. Jansen las onder meer voor uit haar eerste prozawerk *Voor altijd voor het laatst*, in 2015 bekroond met een Bronzen Uil, en haar tweede poëziebundel *Koerikoeloem*, waarvoor ze de Anna Blaman Prijs ontving.

Ook een andere literaire grootheid was aanwezig in Historische Tuinderij Warmoes, maar dan op het gebied van jeugdliteratuur: Ted van Lieshout, die in 2009 de Theo Thijssenprijs kreeg toegekend voor zijn gehele oeuvre. Samen met illustrator Philip Hopman is hij geestelijk vader van Boer Boris, de protagonist en naamgever van de razend populaire serie jeugdboeken. Van Lieshout en Hopman lazen voor uit de reeks boeken, en maakten er live tekeningen bij. Ted van Lieshout & Philip Hopman waren geprogrammeerd in samenwerking met Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid.

Een laatste literaire programma werd rondzwervend over de Waaldijk gebracht door Jasper Serraris ofwel Zwerfpoëzie. Hij gaf vele passerende festivalbezoekers met een koffer vol poëzie en luidsprekers een broodnodige shot pure poëzie.

Wildplukwandeling

Publiek van Festival De Oversteek kan iedere editie via een bijzondere route de bijzondere natuur rondom de deelnemende festivallocaties ontdekken. Tijdens editie West kon dit tijdens een wildplukwandeling van Maria van der Sanden, die die al sinds jaar en dag likkebaardend lekkere cursussen verzorgt bij Historische Tuinderij Warmoes. Ze nam bezoekers mee voor een smakelijke struintocht rondom Historische Tuinderij Warmoes en leerde hen in een half uur de fijnste kneepjes van het wildplukvak.

2. Editie Oost – 9 september

Editie Oost op zondag 9 september trok, net als editie West een week eerder, een recordaantal van 412 betalende bezoekers. Inclusief genodigden, artiesten, vrijwilligers en bezoekers tot 16 jaar, werd editie Oost bezocht door zo'n 550 mensen. Het recordaantal bezoekers was opnieuw mede te danken aan het stralende weer, en het uitgebreide jubileumprogramma.

Locaties

Festival De Oversteek leidde publiek tijdens editie Oost langs elf bijzondere locaties ten oosten van de Waalbrug. Net als tijdens editie West waren er veel natuurlijke locaties, zoals het Ooibosje aan de Waal, de Doornikse Natuurakkers, waar een oeroud cultuurlandschap in ere wordt hersteld, boomgaard Smitjesland en het Sprokkelbos. Er waren opnieuw voorstellingen te zien in en om bijzondere, oude gebouwen aan de dijk, zoals de oude boerderij Doornikshof, die volgens recente bestemmingsplanningen binnenkort verdwijnt om ruimte te bieden aan dijkversterking.

Ook nieuwbouw was festivallocatie, zoals De Kleine Wiel, de ontmoetingsruimte van Strowijk lewan, een nieuwbouwwijk die door bewoners zelf met duurzame materialen is opgebouwd. In het Bastion, het nieuwbouwgewelf onder de Waalbrug, waren opnieuw voorstellingen te zien. Voor het

laatst in de ongerepte vorm die het nu heeft: komende maanden richt een roeivereniging het Bastion in als opslagplaats voor boten.

Een nieuwe festivallocatie was gelijk één van de meest tot de verbeelding sprekende van Festival De Oversteek 2018: de Dukdalven aan de Waal. De roestige pijlers waar 's winters aan kunnen meren, waren door de langdurige droogte toegankelijk voor publiek en makers. De locatie bood prachtige contrasten door de aanwezigheid van ruige natuur en een grote massa roestig ijzer aan de waterkant.

Tot slot waren er drie horecalocaties die hun deuren openden voor muziek en dans: Stroom, gevestigd in een historisch pompstation, Café Eten en Drinken Lent en Liz Grand Café. Festivalbezoekers konden bij de horecalocaties een pitstop maken voor een kop koffie en lunch. Gasten en passanten die niet vanwege de voorstellingen aanwezig waren, leerden op een laagdrempelige manier Festival De Oversteek kennen.

Tweetal hoogtepunten uit het verleden

Festival De Oversteek presenteerde in de knusse cultuurhuiskamer De Kleine Wiel van het duurzame nieuwbouwcollectief lewan twee hoogtepunten uit het rijke festivalverleden. LAVALU, ofwel de Arnhemse singer-songwriter Mariëlle Woltering, beet het spits af. Zij vermengde overtuigend klassieke muziek en popmuziek tot hedendaagse kamerpop. Aansluitend trad dichter, zanger en gitarist Alex Roeka op. Net als Festival De Oversteek vierde hij een bijzonder jubileum: in 2018 zit hij al twee decennia in het vak. In die tijd heeft hij een trouwe en fanatieke fanschare aan zich verbonden; zijn optreden tijdens Festival De Oversteek was met afstand de best bezochte van editie Oost. Volledig akoestisch in het midden van het publiek speelde hij de jubileumvoorstelling *En toen ineens*, bestaande uit een eigen selectie hoogtepunten uit zijn rijke liedrepertoire, en bijzondere herinneringen en verhalen over zijn persoonlijke en artiestenleven.

Muziekprogramma

Editie Oost kende meer muzikale hoogtepunten. Het internationale singer-songwritercollectief Folk Road Show speelde letterlijk de appels uit de bomen in Boomgaard Smitjesland. De band, die bestaat uit muzikanten uit Nederland, Canada en Nieuw-Zeeland, speelde een rijkgeschakeerd repertoire, variërend van oorstrelende folkmuziek met fluisterharmonieën tot puntige indierock.

Een ander duo dat op volstrekt eigenzinnige wijze een Amerikaanse folkmuziektraditie nieuw lezen inblies, was Loes & Lea. Het gelegheidsduo, bestaande uit singer-songwriters Loes Wijnbergen (bekend van Clean Pete) en Lea Kliphuis, ook wel de Nijmeegse Dolly Parton genoemd, brachten met hun gouden stemmen inclusief fraaie rafelrand, evergreens uit country en roots opnieuw tot leven. Beide dames speelden met veel humor en verve een bomvol Café Eten en Drinken Lent plat.

Festival De Oversteek presenteert graag muziek die schuurt, verrast en soms ook enigszins ontregelt. Dat was zeker het geval met Willie Darktrousers, die in de kippenschuur van LuilekkerLent het publiek verraste met een rijk gevulde en eindeloos gevarieerde muzikale grabbelton. Alles kwam voorbij: FutureDOOMPunk, occulte autotune-rock, Rituele SF-garage en tribal cybergoth. Alsof dat nog niet genoeg verrassing was, waren veel teksten ook nog eens in het Nederlands.

In dezelfde schuur van LuilekkerLent was eerder tijdens editie Oost Fusus te zien: een avontuurlijk slagwerkgezelschap, dat tijdens een afwisselend optreden slagwerk vermengde met elektronische instrumenten: marimba, percussie, drumcomputers, synths en unieke instrumenten als het zaagblad.

Ook veel indruk maakte de Amsterdamse The Visual, die eerder in 2018 veel indruk maakte met uitgesponnen, kleurrijke indiepop tijdens de Popronde. In Stroom trok de band veel toehoorders, waaronder ook toevallige passanten, en won veel nieuwe zieltjes. Buiten op het terras speelde op het einde van de middag The Bojangles aanstekelijke gypsy-jazz in de beste traditie van Django Reinhardt.

Tijdens editie Oost waren diverse singer-songwriters te zien die, vrijwel op schoot bij het publiek, onversterkt hun werk vertolkten. Yildiz Gies deed dit in Boomgaard Smitjesland, Niekse onder de houten kapschuur aan de dijk bij Doornikshof. Goldsmith, ofwel Remco Jacobs, ging tijdens zijn one-man-muziektheater-show Paradise Revisited op zoek naar het verloren paradijs en vond die in het Sprokkelbos.

Atelier TAW

Tijdens editie Oost presenteerden opnieuw vijf (groepen) makers korte voorstellingen die zij afgelopen maanden op locatie maakten in het kader van Atelier TAW: de werkplaats voor dans en theater. Net als tijdens editie West een week eerder, waren alle vijf (groepen) gezelschappen waren nog niet

eerder te zien tijdens het festival. Zij werkten allemaal op verschillende locaties, en lieten zich hier inspireren door de aanwezige natuur, cultuurhistorie en het omringende landschap. Tijdens editie Oost gingen de volgende voorstellingen in première:

STRAND van Buro Nieuw Perspectief in het Ooibosje aan de Waal. Het Utrechtse collectief ging aan de slag op één van de meest tot de verbeelding sprekende festivallocaties: een goed verborgen ooibosje aan de oevers van de Waal. Drie dansers en drie muzikanten gebruikten het bosje en naastgelegen strand als instrument, podium en decor. Ze dansten, speelden, trommelden, krommen en kropen waar dat kan, en pasten overal hun muziek en beweging aan op de omgeving. Dit maakte van *STRAND* een speelde en onderzoekende voorstelling, die het publiek opnieuw kennis liet maken met een unieke Waaloever van tientallen meters.

Movement By Oceans van ECHO in het Bastion on de Waalbrug. Choreograaf Julia Heider, maakte vorig jaar tijdens Atelier TAW een voorstelling op Waalstrandje paal 885. Dit jaar ging zij samen met componist Stef Veldhuis als ECHO aan de slag in de galmende buik van het Bastion onder de Waalbrug. *Movement By Oceans* is de uitkomst van een onderzoek naar hoe de Noordelijke IJszee klinkt en beweegt. Vijf danseressen voerden een choreografie uit met veel grond- en partnerwerk, op livemuziek van een strijktrio bestaande uit cello en twee violen. De wervelingen, kolken en voortdurende stroomversnellingen van de oceaan waren duidelijk terug te zien én te horen.

Mourning After van Elena van Leuven, Eva Marche en Jilly Lukkesen op de Doornikse Natuurakkers. Een dansvoorstelling met twee uiteenlopende muzikale inspiratiebronnen: *Der Tod und das Mädchen* van Franz Schubert en flamencomuziek. Schubert schreef *Der Tod und das Mädchen* toen hij, vaak manisch en hallucinerend, op zijn sterfbed lag. De compositie laat zich beluisteren als een duel tussen leven en dood. Eenzelfde duel is soms hoorbaar in passievolle flamencomuziek. In *Mourning After* vertaalden twee dansers de pijn, wanhoop en grote emoties van deze muzikale inspiratiebronnen. Dit in het prachtige, oeroude cultuurlandschap van de Doornikse Natuurakkers.

Houvast van Ivana Diboune bij de Dukdalven aan de Waal. Tijdens een rondgang door het festivalgebied stuitte zij op een speleplek die normaal gesproken niet toegankelijk is: de dukdalven

aan de Waal. Door de langdurige droogte en lage waterstand kon publiek bij de grote, ijzeren palen komen aan de Waal komen, waar bij een hogere waterstand binnenvaartschepen aanmeren. De dukdalven bleken een ideaal decor en podium voor een dansvoorstelling. De stoere uitstraling van de dukdalven, met een grote, geroeste oppervlakte, contrasteerde fraai met de ruige pioniersvegetatie eromheen. Twee dansers zochten in *Houvast* een nieuw evenwicht: met elkaar en met hun natuurlijke omgeving.

H O O P van Valérie Bongaarts in het Bastion. In deze spannende combinatie van teksttoneel en performance gingen vier spelers op zoek naar hoop. Hoop in een betere wereld, in een samenleving die draait als een geoliede machine. Gedurende de voorstelling ontstonden steeds meer scheurtjes in dit gedroomde ideaalbeeld. Waar eerst alleen winnaars waren, bleken er steeds meer verliezers te zijn. De voorstelling maakte op slimme manier gebruik van de hele ruimte van het Bastion. Dit gebeurde al voor aanvang, door de aankomst van publiek te begeleiden met theaterlijke interventies.

Riedon van den Berg maakte met Skandalisi Dance voor het derde jaar op rij een voorstelling voor Festival De Oversteek. Voor het eerst deed hij dit niet als onderdeel van Atelier TAW, maar als zelfstandige, volwaardige voorstelling. Op het terras van Stroom presenteerde hij *Flatliners*: een duet waarin twee dansers steun bij elkaar zoeken en uiteindelijk ook vinden. In de voorstelling was de danstaal van Skandalisi Dance duidelijk zichtbaar: fysiek, krachtig, speels en opzwevend. De voorstelling kwam goed tot zijn recht op het drukke terras van Stroom, waar net als de dansers verschillende publieksgroepen door elkaar heen bewogen.

Expeditie Noord

In het Bastion presenteerden Maaïke Jaspers en Pim Steinmann het sluitstuk van *Expeditie Noord*. Zij deden dit in de vorm van een video-installatie, waarin zij audiofragmenten tot één groot verhaal smeedden, gecombineerd met videobeelden. Bezoekers namen plaats op kleine zitjes op een houten vlot, keken naar twee beeldschermen en luisterden naar de audiofragmenten via een koptelefoon. Door fysiek op een houten vlot, middenin de stoffige vloer van het Bastion te zitten, herbeleefden zij een half uur lang de ontdekkingsstocht die Maaïke en Pim afgelopen twee maanden in het Rivierenpark ondernamen.

De kaart, audiofragmenten, video's en tekeningen die Maaïke en Pim maakten voor Expeditie Noord blijven bewaard. Ook van het werk dat afgelopen twee edities van Expeditie Noord is gemaakt, is nog steeds documentatie beschikbaar. Door het documenteren van het werkproces zorgt Festival De Oversteek voor een duurzaam, steeds groeiend, naslagwerk over de ontplooiing van het Rivierenpark. De landschappelijke veranderingen in Nijmegen-Noord, en steeds veranderende wijze waarop bezoekers gebruik maken van het landschap, zijn hierin duidelijk zichtbaar.

Op uitnodiging van Maaïke Jaspers bouwde beeldend kunstenaar Willem de Haan ergens op eiland Veur-Lent een tijdelijk uitzichtpunt over de Waal: *Viewpoint*. Het werk bestond uit een houten stelling die een bakstenen muur verbeeldde. Ertegenaan stond een ladder, zodat mensen omhoog konden klimmen om uit te kijken over de uiterwaarden. In een landschap dat zich van vele kanten als prachtig panorama laat bewonderen, was *Viewpoint* een heerlijk onsubtiele toevoeging én eerbetoon aan het Rivierenpark.

Literair programma

Het literaire programma bestond tijdens editie Oost uit voordrachten van Jelko Arts en Wordbites. Jelko Arts, schrijver en stripmaker, nam publiek in Doornikshof mee naar de wereld van bijenhouders. Hij droeg voor uit zijn stripnovelle *Hoe bijen de ruimte vullen*, en deelde zijn fascinatie voor bijen. Wordbites bracht op de Doornikse Natuurrakers een poëtische mix van gesproken woord met livemuziek en zang. Voordracht van Hugo de Haas van Dorsser werd afgewisseld door en aangevuld met muziek en zang van Mirte Hartland.

Kinderprogramma

In Boomgaard Smitjesland was een afwisselend kinderprogramma. Kinderboekenschrijver en muzikant Erik van Os zong en speelde met gitaar en mondharmonica uit eigen werk. Met zijn spannende, eigenzinnige en meeslepende manier van vertellen, voerde hij zijn jonge toehoorders weg van de boomgaard aan de rand van Bemmelen, naar een wonderlijke wereld vol avonturen. Kinderen die uitgeluisterd waren, of meer zin hadden om met hun handen te werken, konden samen met Roos Geraets in de boomgaard aan de slag met een eigen natuurkunstwerk.

Foodwalk

Jacqueline Raaijmakers, ook wel bekend als Woman into the Wild, nam publiek vanaf de Doornikse Natuurrakers mee voor een foodwalk. Tijdens de wildplukwandeling liet ze bezoekers met alle zintuigen kennismaken met eetbare wilde planten. Na afloop van de wandeling maakte deelnemers een klein, smakelijk gerecht van wat ze op de akkers geplukt hadden.

3. Evaluatie

Festival De Oversteek 2018 is na afloop zowel intern als extern uitgebreid geëvalueerd. Tijdens een vergadering met alle teamleden werd besproken wat goed ging en beter kon. Direct na afloop van het festival ontvingen alle kaartkopers een publieksenquête waarin hen werd gevraagd hoe zij het festival beleefden. De uitkomsten van de evaluatie zijn onder te verdelen in verschillende onderwerpen; publieksopkomst en aantal bezoeken, het gebruik van centrale festivallocaties, aanbevelingen voor een betere bereikbaarheid en minder keuzestress, en opmerkingen over locaties, indeling en inhoud van het programma, productie, vrijwilligers en marketing.

Publieksopkomst en aantal bezoeken

De tiende editie van Festival De Oversteek kende een recordaantal van ruim 1.000 betalende bezoekers. Inclusief kinderen tot en met vijftien jaar, artiesten, vrijwilligers, medewerkers en genodigden, waren er zo'n 1.250 mensen op de been. Opvallend is dat bezoekers veel voorstellingen zagen; gemiddeld zes per festivaldag. Zo'n 20% van alle bezoekers zag meer dan zeven voorstellingen, 10% ging zelfs naar meer dan negen voorstellingen. Vanwege het groot aantal bezoeken en de relatief geringe capaciteit per locatie van 50 tot 75 bezoekers, was de bezettingsgraad per locatie ruim 90%.

Centrale festivallocaties

Festival De Oversteek ziet het aantal bezoekers de komende jaren graag verder stijgen. Publieksgroei is mogelijk door het toevoegen van een aantal kleinere locaties, maar ook door het presenteren van bekendere acts en voorstellingen op centralere festivallocaties, met ruimte voor een groter publiek. Om deze reden richtte Festival De Oversteek in 2018 enkele locaties in als centrale festivallocaties.

Hier was een uitgebreider programma en aanbod op het gebied van eten en drinken, en de kaartverkoop- en informatiebalie. Publiek beoordeelde de toevoeging van centrale festivallocaties dit jaar zeer positief. In 2019 richt Festival De Oversteek daarom opnieuw op beide festivaldagen een centrale festivallocatie in. Ook wil het festival een zaterdagprogramma toevoegen, bestaande uit een landelijk bekende acts of voorstelling, op een sfeervol aangeklede, centrale locatie.

Bereikbaarheid

De bereikbaarheid van veel locaties is vanwege het grote aantal, en door de ligging middenin de natuur, vanaf de eerste editie van Festival De Oversteek in 2009, een uitdaging geweest. Waalstrandjes, natuurruikers en groene locaties die normaal gesproken niet of nauwelijks toegankelijk zijn, zijn nu eenmaal minder goed toegankelijk dan een theater of schouwburg. Dit weerhoudt mensen er niet van om Festival De Oversteek te bezoeken. In tegendeel; ruim 95% van alle bezoekers geeft aan graag zelf een avontuurlijke route uit te stippelen langs diverse locaties. Tegelijkertijd geven bezoekers aan het jammer te vinden dat zij bepaalde locaties niet goed konden vinden.

Festival De Oversteek heeft om de bereikbaarheid van locaties te verbeteren, het festivalgebied in het verleden flink compacter gemaakt. Aanvankelijk bevonden alle festivallocaties zich langs tientallen kilometers strekkende Waaldijk, van Slijk-Ewijk tot Bommel. Sinds het opdelen van het festivalgebied in een editie West westelijk van de Waalbrug, en een editie Oost oostelijk van de Waalbrug, is een compacter festivalgebied ontstaan. Bezoekers kunnen sindsdien gemakkelijk te voet of te fiets van locatie naar locatie. Ook is de afgelopen jaren geïnvesteerd in informatieborden en andere markeringen bij locaties. In 2018 werden grote, witte vlaggen op lange stokken bij iedere locatie geplaatst, zodat die al van veraf te zien waren. Tot slot sinds enige jaren tijdens het festival een overzichtelijke routekaart en blokkenschema verkrijgbaar.

Ondanks deze verbeteringen, gaf een gedeelte van het publiek dit jaar opnieuw aan sommige locaties niet goed of niet op tijd te kunnen vinden. Voor een deel is dit te verklaren doordat steeds meer bezoekers afkomstig zijn van buiten de regio Nijmegen, en het festivalgebied niet goed kennen. In 2018 kwam 40% van alle bezoeker van buiten de regio Nijmegen, waarvan zo'n 15% van buiten de provincie Gelderland. Er waren bezoekers uit Zwolle, Groningen, Amsterdam en Eindhoven. Ook opvallend is dat Festival De Oversteek in 2018 veel nieuwe bezoekers trok; een derde van de bezoekers gaf aan het festival voor het eerst te bezoeken.

Doordat steeds meer bezoekers onbekend zijn met Festival De Oversteek en/of het festivalgebied, zijn blijvende investeringen nodig in betere bereikbaarheid. Dit kan door nog betere routeaanwijzing; zowel in het festivalgebied op doorgaande wegen, als naar het festivalgebied toe. In 2019 komt Festival De Oversteek met een nog duidelijkere routekaart, waarop niet alleen staat aangeven waar voorstellingen plaatsvinden, maar ook waar publiek zich kan verzamelen. Ook gaat het festival investeren in een handzamere mobiele website, of een app. Tot slot informeert Festival De Oversteek kaartkopers vanaf 2019 voorafgaand aan hun bezoek per e-mail over allerlei praktische zaken: bereikbaarheid, het advies op de fiets te komen, informatie over ov-fietsen, te verwachten afstanden, eet- en drinkmogelijkheden onderweg, en parkeergelegenheid.

Keuzestress

Festival De Oversteek biedt een ruime keuze aan van zo'n 25 acts en voorstellingen per festivaldag. Een gedeelte van het publiek ziet graag zoveel mogelijk, soms zelfs meer dan negen voorstellingen per dag. Sommige bezoekers lijden hierdoor aan keuzestress, en hebben het gevoel niet alles te kunnen zien wat zij willen zien. Festival De Oversteek blijft bezoekers graag uitdagen om zelf een avontuurlijke route uit te stippelen langs diverse locaties. Hierom houdt het graag vast aan een divers programma op veel verschillende locaties, met wisselende starttijden. Het wil keuzestress zoveel mogelijk verminderen door te benadrukken dat één voorstelling per uur bezoeken meer dan genoeg is. Ook blijft het festival kritisch kijken of het programma goed op elkaar is afgestemd, zodat publiek een logische route kan volgen tussen verschillende locaties.

Locaties

Festival De Oversteek ontsluit graag het prachtige rivierengebied van Nijmegen-Noord met voorstellingen op vaak onontdekte locaties, middenin het landschap. Publiek gaf in 2018 opnieuw aan het sterk te waarderen om tijdens het festival nieuwe plekken te leren kennen. Ook volgend jaar gaat Festival De Oversteek op zoek naar nieuwe, spannende locaties in het groen die een ideaal podium en decor zijn voor de kunsten. Die zijn vooral ten Oosten en Westen van het huidige festivalgebied volop te vinden. Zo zijn er veel fraaie locaties in de Bemmelse Waard, oostelijk van het huidige festivalgebied. Westelijk van het huidige festivalgebied presenteerde Festival De Oversteek eerder

voorstellingen in Landgoed Oosterhout en bij Imkerij Bloem. Hieromheen zijn talloze andere plekken te vinden die eindeloos inspiratie bieden voor kunstenaars.

Festival De Oversteek blijft er goed op letten dat locaties goed bereikbaar blijven ten opzichte van elkaar. In 2018 was dit niet bij alle locaties het geval, zoals Historische Tuinderij Warmoes en StadsNomaden. Het toevoegen van horecalocaties aan het festival pakte in 2018 goed uit. Zowel de deelnemende locaties als Festival De Oversteek bereikten door de samenwerking een nieuw publiek. Voor veel bezoekers waren de locaties handige pleisterplaatsen om te genieten van een hapje en een drankje. Vanaf 2019 bereidt Festival De Oversteek te verwachten drukte beter door met horecalocaties, om onrust tijdens het festival zelf, zoals in 2018 het geval was bij Stroom, te voorkomen. Ook blijft het goed in de gaten houden dat de hoofdmoot van alle locaties groen en sfeervol is, en verrassend gelegen in het landschap.

In 2018 kwamen een aantal locaties vlak voor het festival te vervallen: Landgoed Doornik, het Kasje van Doornik, Kunst en Koken en de Dode arm van de Spiegelwaal. Hoewel het programma verplaatst kon worden naar overige locaties, leidde de wijzigingen tot onrust en onduidelijkheid bij het publiek. In het geval van Kunst en Koken en de Dode arm van de Spiegelwaal gooiden respectievelijk ziekte en natuurlijke omstandigheden (de lage waterstand) roet in het eten. Het annuleren van de overige twee locaties had voorkomen kunnen worden: daar bleek de vergunning die Festival De Oversteek voor het hele evenement had aangevraagd, in strijd met de specifieke situatie van deze twee locaties. Festival De Oversteek gaat in gesprek met gemeente Lingewaard om deze problemen vanaf volgend jaar te voorkomen.

Programma

Publiek waardeerde het programma van Festival De Oversteek met een 7,8. Bezoekers gaven aan naast het huidige aanbod van korte voorstellingen, ook graag een aantal langere voorstellingen te willen zien. Ook vonden sommige bezoekers dat het programma van Atelier TAW, dat zij waardeerden met een 8,3, te veel dans- en te weinig theatervoorstellingen telde. Festival De Oversteek is de plek om nieuw talent te ontdekken, maar ook om grote namen in een kleinschalige setting te zien. Zo traden in het verleden Typhoon, Lebbis en Dimitri Verhulst op. In 2018 miste Festival De Oversteek een duidelijke headliner. Hoewel de kaartverkoop hierdoor niet tegenviel, wil het festival volgend jaar

graag opnieuw een klinkende naam programmeren. Er is een shortlist samengesteld met mogelijke acts, waarvan sommigen al zijn gevraagd of zij interesse hebben om volgend jaar op te treden.

Festival De Oversteek werkt graag samen met relevante lokale en regionale partners; in 2018 bijvoorbeeld met Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid, Co-Bomen, MudBoot Sessions en Red Shoe Sessions. In 2019 wil Festival De Oversteek deze samenwerkingen verder uitbreiden en uitdiepen. Zo blaast het festival graag nieuw leven in de samenwerking met Stadsschouwburg Nijmegen en Concertgebouw De Vereeniging, en wil het vanaf 2019 de vaker uitgesproken interesse van partners als Doornroosje, Extrapool StuKaFest, Cultuur op de Campus en Plufabriek verzilveren. Festival De Oversteek stelt partners graag meer in staat om hun eigen identiteit aan het programma te geven. Zo is het voor hen aantrekkelijker om het programma, en daarmee het festival, onder de aandacht te brengen van de eigen achterban.

Festival De Oversteek heeft zich in tien jaar ontwikkeld tot een onderscheidend podiumkunstenfestival in Oost-Nederland. Publiek noemt vaak Oerol, Theaterfestival Boulevard, Over het IJ Festival en Hoogte 80 als vergelijkbare festivals. Festival De Oversteek wil de komende jaren niet alleen wat betreft identiteit, maar ook programmatisch meer naar genoemde festivals toegroeien. Dit kan door het aanbieden van een gezamenlijk programma; bijvoorbeeld een talentontwikkelingsprogramma voor jonge makers. Of door samen met andere vergelijkbare festivals meerdere speelplekken in één keer aan te bieden. Zo kan Festival De Oversteek mogelijk acts en voorstellingen die nu nog een maatje te groot zijn, toch aan zich binden.

Atelier TAW

Atelier TAW leverde in 2018 tien nieuwe producties op, die speciaal voor Festival De Oversteek op locatie werden gemaakt. De voorstellingen werden stuk voor stuk goed bezocht en uitstekend beoordeeld door het publiek. Makers gaven in een evaluatie aan erg blij te zijn met de podiummogelijkheid die Atelier TAW hen biedt. Zij schreven zich in voor Atelier TAW vanuit een behoefte om te pionieren en experimenteren met nieuwe dans- en theatervormen, en omdat zij nieuw werk wilden ontwikkelen en presenteren aan een voor hen onbekend publiek. Dat dit kon op een voor Oost-Nederland uniek kunstenfestival met bovenregionale uitstraling, was voor hen een belangrijke meerwaarde.

Festival De Oversteek laat makers bij voorkeur vrij in hun maakproces. Veel makers gaven aan dit sterk te waarderen. Enkelen lieten in een evaluatie weten gedurende het maakproces behoefte te hebben aan meer begeleiding, feedback en coaching. Het is voor Festival De Oversteek lastig deze begeleiding te kunnen bieden binnen de huidige personele bezetting. Meer begeleiding is alleen mogelijk bij meer personele inzet. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van begeleiding door een vakdocent, of een professional uit de wereld van dans en theater. Festival De Oversteek heeft deze begeleiding opgenomen in de begroting, die is meegestuurd met fondsenaanvragen voor aankomende editie.

Festival De Oversteek wil begeleiding zo efficiënt mogelijk aanbieden. In 2018 besteedde de coördinator van Atelier TAW veel tijd aan het beantwoorden van individuele vragen van makers. Volgend jaar is tijdswinst mogelijk met een document waarin precies staat wat makers per locatie kunnen verwachten op het gebied van licht, geluid en andere productionele randvoorwaarden. Creativiteit, flexibiliteit en het vermogen om te kunnen gaan met beperkingen op locatie, blijven belangrijke kenmerken voor makers die willen deelnemen aan Atelier TAW. Festival De Oversteek vraagt daarom de selectiecommissie in 2019 nog scherper letten op productionele ervaring en zelfredzaamheid.

Mocht er een groter budget voorhanden zijn, dan wil het festival voorzien in meer begeleiding, maar ook in grotere werkbudgetten voor makers. Hoewel makers geen problemen hebben met het beperkte productiebudget, geven zij aan hun voorstelling te kunnen verdiepen wanneer meer financiën voorhanden zijn. Ook wil Festival De Oversteek de samenwerking met ArteZ, waar een groot gedeelte van de aanmeldingen vandaan komt, verder intensiveren. Dit door bijvoorbeeld het betrekken van als begeleider, of door een groep studenten, begeleid door een docent, tijdens hun studiejaar een voorstellingen te laten ontwikkelen voor Festival De Oversteek.

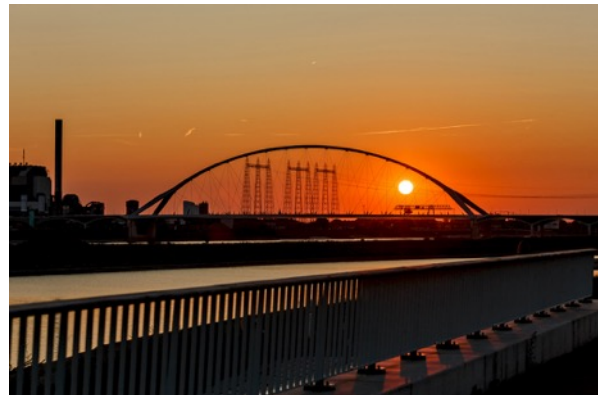
In 2018 waren op sommige locaties meerdere voorstellingen van Atelier TAW te zien. Dit werkte in de praktijk niet goed; voorstellingen vonden soms hinder van elkaar, of waren voor het publiek te dicht op elkaar geprogrammeerd. Tot slot wil Festival De Oversteek vanaf 2019 onderzoeken of een duurzame samenwerking mogelijk is met makers die vaker succesvol deelnamen aan Atelier TAW, eventueel ondersteund door jonge makersregelingen van onder meer provincie Gelderland en Fonds Podiumkunsten. Voorbeelden zijn Riedon van den Berg en Julia Heider. Resultaat van deze samenwerking kan volwaardig, nieuw werk zijn, onderdeel van het regulier festivalprogramma.

Expeditie Noord

Publiek gaf de afgelopen drie jaar steeds vaker aan Expeditie Noord te kennen en te bezoeken. In 2018 was Expeditie Noord bekend bij 40% van het publiek. 5% zei het programma daadwerkelijk te hebben bezocht. Veel festivalbezoekers waarderen Expeditie Noord als een verrassend en inhoudelijk programma rondom beeldende kunst, dat hen met nieuwe ogen naar het omringende landschap laat kijken. Expeditie Noord werd in 2018 mogelijk extra positief gewaardeerd en bezocht omdat het plaatsvond op twee aansprekende, centrale locaties; een zandeilandje in de Waal nabij de Zaligebrug, en in het Bastion onder de Waalbrug. Vooral bij de laatste locatie waren veel bezoekers aanwezig vanwege andere voorstellingen. Tussen de voorstellingen door bezochten zij de installatie van Expeditie Noord.

Door in te spelen op publieksparticipatie, en het programma zoveel mogelijk aan te laten sluiten op de belevingswereld van het festivalpubliek, wil Festival De Oversteek Expeditie Noord zo toegankelijk mogelijk maken. In 2016 en 2017 namen beeldend kunstenaars publiek aan de hand voor een interactieve performancwandeling door het Rivierenpark. In 2018 lieten Maaïke Jaspers en Pim Steinmann bezoekers kennismaken met alledaagse passanten en gebruikers van het Rivierpark, die er luiëren, vissen, fietsen, wandelen, vissen, dromen, en zich verwonderen. Dit in de vorm van een kunstinstallatie bestaande uit tekeningen en audiofragmenten waaruit bezoekers zelf een keuze kon maken. Het publiek waardeerde Expeditie Noord in 2018 sterk om het interactieve karakter en de grote herkenbaarheid van het werk.

Festival De Oversteek wil ook vanaf 2019 jaarlijks twee beeldend kunstenaars vragen zich te laten inspireren door het zich steeds verder ontwikkelende landschap van Nijmegen-Noord, en nieuw werk te ontwikkelen op locatie. Het werk moet inhoudelijk zijn, maar niet te hoogdrempelig, en bezoekers uitdagen om met andere ogen naar het omringende landschap te kijken. Festival De Oversteek stelt in 2019 een nieuwe curator aan om Expeditie Noord samen te stellen. Dit gebeurde altijd door toonaangevende, betrokken kunstenaars uit de regio. Lieke Wouters, ook curator bij Oddstream en werkzaam bij De Lindenberg, was curator in 2016 en 2017. In 2018 nam beeldend kunstenaar Maaïke Jaspers het stokje over. Voor 2019 zijn gesprekken met Herman van den Muijsenberg, ook curator bij Museum Het Valkhof.

Festival De Oversteek onderzoekt of het Expeditie Noord vanaf 2019 nog meer kan integreren in het reguliere programma. Expeditie Noord vindt nu nog doorlopend plaats op beide festivaldagen. Omdat er geen vaste speeltijden zijn, neemt publiek Expeditie Noord vaak niet op in het persoonlijke dagprogramma. Wanneer Expeditie Noord net als overige voorstellingen bijvoorbeeld drie keer een half uur te zien is op vaste tijden, gebeurt dit waarschijnlijk vaker. Festival De Oversteek geeft een toekomstig curator ook de opdracht mee om disciplines in Expeditie Noord nog meer met elkaar te combineren. Tot de mogelijkheden behoren bijzondere combinaties van muziek, theater, literatuur en beeldende kunst. Of een samenwerking van een (ex)-maker van Atelier TAW met een beeldend kunstenaar.

Festival De Oversteek heeft in het verleden Expeditie Noord ook aangeboden buiten het reguliere festivalprogramma; bijvoorbeeld als voorproefje op zaterdagavonden, eventueel in combinatie met een diner. Vanaf 2019 wil Festival De Oversteek deze mogelijkheden opnieuw onderzoeken. Ook wil het de samenwerking met FABRIKAAT, sinds enkele jaren aanwezig in Hof van Holland met Art Laboratory, verder verdiepen. De organisatie is met vernieuwende beeldende kunstprojecten, vaak ontwikkeld in nauwe samenwerking met lokale partijen, steeds meer van blijvende waarde in Nijmegen-Noord. Expeditie Noord, een kunstproject dat de veranderlijkheid van het landschap in Nijmegen-Noord wil laten zien aan een breed publiek, vaak in samenwerking met vaak lokale kunstenaars, sluit perfect aan op het DNA van de organisatie.

Productie

Festival De Oversteek is een uitdagend festival, vooral op productioneel vlak. Op veel locaties is geen elektriciteit, overkapping of zitgelegenheid voor publiek beschikbaar. Hoewel acts, artiesten en makers de opdracht krijgen met minimale middelen een voorstelling voor te bereiden en te presenteren tijdens het festival, geven veel van hen vaak vlak voor het festival toch aan behoefte te hebben aan licht, geluid of andere techniek. Om een grote piek in productionele voorbereiding te voorkomen, heeft Festival De Oversteek sinds enige jaren alle voorzieningen die in huis zijn, en de mogelijkheden en beperkingen per locatie, geïnventariseerd op een productiesheet. Het festival scherpt deze lijst in 2019 verder aan, en legt het nog vroeger aan alle artiesten en gezelschappen voor. Ook stelt het festival het programma en de locaties op basis van deze inventarisatie beter op elkaar af.

Vrijwilligers

Festival De Oversteek blijft, vooral voor locatiecoördinatie en artiestencatering, afhankelijk van een enthousiast team vrijwilligers. Ieder jaar is het een flinke opgave om dit team bij elkaar te krijgen, ook in 2018 was dit het geval. Aankomend jaar wil Festival De Oversteek nog vroeger meer lokale partners betrekken in de vrijwilligerswerving, waaronder huidige vrijwilligers van Co-bomen. Ook wil het festival vrijwilligers werven samen met andere culturele festivals in Nijmegen. Door het aan elkaar koppelen van aparte vrijwilligersbestanden kan een grote vrijwilligerspoule ontstaan waaruit alle festival kunnen putten. Festival De Oversteek noemt vrijwilligers vanaf 2019 tot slot consequent stagemanagers of locatiecoördinatoren. Dit geeft de inhoud van de functie perfect weer, en maakt het aantrekkelijker voor mensen die professionele ervaring willen opdoen.

Marketing

Festival De Oversteek voerde in 2018 een korte, intensieve marketingcampagne met vooral in regio Nijmegen een voor het beschikbare budget maximaal bereik. Het regionale bereik kan vanaf 2019 verder omhoog door intensiever samen te werken met partners, en mee te liften met hun marketingkanalen. Een landelijker gerichte marketingcampagne moet vanaf 2019 nog meer mensen uit heel Nederland verleiden tot een bezoek. Festival De Oversteek wil zijn landelijk bereik vergroten door te investeren in advertenties, online en offline en in poster- en abricampagnes, vooral op strategische plekken waar de doelgroep zich bevindt. Ook wil Festival De Oversteek meer gericht adverteren in specifieke media, zoals programmaboekjes van Oerol en Over het IJ Festival, en in landelijke media zoals VPRO-magazine.

4. Jubelboek

Festival De Oversteek vierde in 2018 zijn tienjarig bestaan met een uniek jubelboek. Hierin is tien jaar festivalgeschiedenis en gebiedsontwikkeling van Nijmegen-Noord opgenomen, in woord en beeld. Het boek bestaat uit interviews met gastheren en -vrouwen van festivallocaties, artiesten, bezoekers en medewerkers, inclusief fraaie fotoportretten. Ook is een rijke collage opgenomen met foto's van voorbije optredens en festivallocaties. Hierop is goed de tienjarige transformatie van Nijmegen-Noord

van relatief ontgonnen gebied tot volwaardig stadsdeel te zien. Het boek werd op 2 september feestelijk uitgereikt aan wethouder Noël Vergunst en Rob Jaspers, columnist van De Gelderlander.

In het boek staan interviews met Joop Koopman, gastheer van Doornikshof, dansmakers Riedon van den Berg en Stephan Bikker, William Willems en Maayke Kleinbussink van LuilekkerLent, Gijs Hak en Adriana Beintema-Hak van Dijkhuis Gijs, Jeen Crossen van Landgoed Doornik, Rob Beernink en Wendy Otting van Koken aan de Waal, en Lennart en Carina Janssen, samen met hun drie dochters bezoekers van het eerste uur. Foto's werden gemaakt door Manon Bruininga, een Nijmeegse fotografe die eerder exposeerde tijdens Festival De Oversteek. Teksten zijn van de hand van Pieter Matthijssen, inwoner van Nijmegen-Noord en fervent festivalbezoeker.

5. Supportersclub

In 2018 riep Festival De Oversteek een supportersclub in het leven. Mensen die het festival een warm hart toedragen kunnen het steunen met een jaarlijkse bijdrage van 50 euro. Zowel particulieren als bedrijven zijn van harte welkom. Festival De Oversteek wil met de bijdragen nieuwe producties mogelijk maken binnen de programma's Atelier TAW en Expeditie Noord. Zo kunnen supporters direct bijdragen aan de ontwikkeling van nieuw, enthousiast en aankomend kunsttalent. Supporters voelen zich waarschijnlijk meer verbonden met het festival dan reguliere bezoekers omdat zij programma's financieel mede mogelijk maken. Door hen te motiveren Festival De Oversteek onder de aandacht te brengen van vrienden, familie en bekenden, wil het festival hen steeds meer inzetten als ambassadeurs.

In november 2018 telde de supportersclub helaas nog maar vijf leden. Dit ondanks veel inspanningen om de supportersclub onder de aandacht te brengen. Klaarblijkelijk is het aanbod van de supportersclub in de huidige vorm niet aantrekkelijk genoeg. Ook is het mogelijk dat de wijze van aanmelden, het sturen van een e-mail naar de organisatie, te hoogdrempelig is. Voor volgende festivaleditie onderzoekt Festival De Oversteek de mogelijkheid om aan de ticketshop een vrijwillige donatie toe te voegen. Mensen die online een kaartje kopen, kunnen aan het einde van hun bestelproces een bedrag aanvinken dat ze graag aan het festival doneren. Festival De Oversteek de supportersclub in nieuwsbrieven en op de website actief onder de aandacht brengen. Wellicht dat met een zwaan-kleef-aan-effect de komende jaren een club tot stand komt van enkele tientallen leden.

6. Financiën

Festival De Oversteek kende in 2018 twee zonovergoten festivaldagen. In combinatie met het sterke jubileumprogramma, en de grote persaandacht hieromheen, zorgde dit voor een tot een recordaantal bezoekers, en een hogere omzet dan verwacht. Festival De Oversteek kon hierdoor in 2018 voor het eerst een bedrag van € 2.750,- toevoegen aan de post herbesteding. Hiermee komt het festival tegemoet aan de wens van het bestuur en de constatering van diverse fondsen dat de vermogenspositie van festivals, nodig om tegenslagen op te vangen, doorgaans slecht is. Met de herbesteding vergroot Festival De Oversteek zijn financiële soliditeit vanaf 2019.

Deze soliditeit is hard nodig, zeker wanneer één van aankomende festivalédities te maken krijgt met slecht weer. Het weer is voor de bezoekerscijfers van Festival De Oversteek van doorslaggevende betekenis. Veel optredens en locaties zijn in de openlucht. Publiek wacht duidelijk de weersverwachting af, voordat het kaarten koopt. Ruim tweederde van alle kaarten zijn in de 48 uur voorafgaand aan de start van het festival gekocht. In het geval van twee regendagen, loopt Festival De Oversteek kans een flink aantal minder kaarten te verkopen, en hierdoor omzet mis te lopen. Om dit financiële risico op te kunnen vangen, is een financiële reserve van levensbelang.

Tot slot

Festival De Oversteek festival zet het dynamische, unieke rivierenlandschap van Nijmegen-Noord in de kijker, en maakt het bekend onder een breed publiek. In het voortdurend uitbottende Rivierenpark zijn nog veel onontdekte locaties te vinden die erop wachten om door artiesten en kunstenaars ontsloten te worden. De komende jaren komen steeds meer mensen in Nijmegen-Noord te wonen; allemaal potentiële festivalbezoekers die met te verwachten nieuwe bewonersinitiatieven Nijmegen-Noord verder verrijken. Festival De Oversteek grijpt al deze kansen de komende jaren graag aan met een jaarlijks kunstenfestival waarbij het kunstenaars uit heel Nederland uitnodigt zich te laten inspireren door natuur, cultuurhistorie en het omringende landschap. De eerstvolgende festivaléditie is op zondagmiddag 1 en 8 september, voor het eerst ook op beide voorafgaande zaterdagen.

